ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЕКОЛОГИЯ (СБОРНИК С ДОКЛАДИ)
Ред. Илиана Г. Велчева, Ангел Г. Цеков ● Пловдив, 1ви ноември 2008 ● стр. 454-463

PROCEEDINGS OF THE ANNIVERSARY SCIENTIFIC CONFERENCE OF ECOLOGY
Eds. Iliana G. Velcheva, Angel G. Tsekov ● Plovdiv, November 1st 2008 ● p. 454-463

БИОЛОГИЧЕСКИЯ И ХИМИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТИ – ЗОНА, СВОБОДНА ОТ НАРКОТИЦИ?

(АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ СРЕД СТУДЕНТИ ОТ ПУ „П. ХИЛЕНДАРСКИ“ ОТНОСНО УПОТРЕБАТА НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА)

Маргарита Панайотова

ПУ „Паисий Хилендарски“, Факултет Биология
Катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология“

Abstract. In this material are requested the results from the questionnaire about a research, which is related to the usage of psychoactive substances. 168 students from Biology and Chemistry Faculty were inquired about that question. It was confirmed, that there is a very little percent of students, who take regularly psychoactive substances and It could be said, that these faculties are a zone, which is free of drugs.

Key words: *survey, results, analysis, students, psychoactive substances*

Проучването е проведено през м. май – юни на 2008 год. То е част от проект на тема „Разработване на програма за първична превенция на наркомании при студенти от Биологически и Химически факултети на ПУ „П. Хилендарски“. Изследователският екип е в състав доц. д-р Маргарита Панайотова, доц. д-р Делка Карагьозова-Дилкова, гл. ас. д-р Златка Ваклева и доц. д-р Грозданка Ставрева от Биологически факултет, доц. д-р Йорданка Димова от Химически факултет и доц. д-р Веска Нончева от Математически факултет на ПУ „П. Хилендарски“*.

Целта на проучването е констатиране състоянието на проблема за употребата на психоактивни вещества (ПАВ) от студентите от двата факултета на ПУ „П. Хилендарски“. ***Тезата,*** която се проверява е следната: „За студентите от двата факултета не съществува риск от проблемна употреба на психоактивни вещества поради тяхната целенасочена подготовка по биология и по химия“.

Проверката на тезата се осъществява чрез анонимна анкета, разработена съобразно целта на изследването и статистически анализ на резултатите. Дан-

* Изследването е финансирано от поделение „Научна и приложна дейност“, Фонд „Научни изследвания и мобилни проекти“ към ПУ „Паисий Хилендарски“ – гр. Пловдив

ните, на които се основава настоящият анализ са предмет на отделна публикация (ПАНАЙОТОВА *и др.*, 2008-под печат)

I. Общи данни за анкетираните

Анкетирани са общо **168 студента** от Биологически и Химически факултети на ПУ „П. Хилендарски“, гр. Пловдив. Разпределението им по факултети е следното: Биологически – 58%; Химически– 41,4% и 0,6% от друг факултет. Не са отговорили 3,6% от запитаните.

Структурата на извадката по курсове е следната: първи курс –8,5%; втори – 6,7%; трети – 12,3% и четвърти курс – 2,5%. Не са отговорили 3% от анкетираните.

Възрастовото разпределение на студентите, участващи в проучването е:

18 години:	1 – 0,6%	23 години:	6 – 3,9%
19 години:	61 – 39,6%	24 години:	2 – 1,3%
20 години:	47 – 30,5%	25 години:	2 – 1,3%
21 години:	27 – 17,5%	26 години:	0
22 години:	7 – 4,5%	27 години:	1 – 0,6%

Преобладаващата част от анкетираните (87,6%) са на възраст 19 – 21 години. Не са посочили възрастта си 8,3% от анкетираните.

Разпределението на анкетираните по пол не е равномерно: мъжки – 22,2%; женски – 77,8%; не са посочили своя пол – 3,6%.

II. Социална характеристика на анкетираните

Голяма част от студентите – 36,7% живеят с двамата си родители; 4,2% живеят с единия от родителите си, а 4,8% съжителстват с роднини, т.е. 45,7% живеят в семейна или роднинска среда. Сравнително голям е делът на живеещите с приятели (състуденти) на свободен наем (18,7%) или с приятели (състуденти) в общежитие (22,3%). Само 4,8% са тези, които живеят сами. По литературни данни опасността от рисково поведение при тази група студенти (общо 54,3%) е по-голяма, отколкото при живеещите в семейна среда.

III. Рискови и протективни фактори

Факторите, които оказват влияние за избора на младите хора да започнат да употребяват дрога са многобройни, променливи и често взаимно зависими. Тези фактори обхващат психологически и поведенчески, семейни и социални характеристики. Факторите, които се свързват с по-голям потенциал за употреба на дроги, се наричат „рискови“, а тези с намален потенциал – „протективни“

1. Студентска среда

Студентската среда и по-конкретно атмосферата във ВУЗ, преобладаващите стандарти на поведение, отношенията между студентите са от съществено значение за избора на младите хора във връзка с употребата на дрога. Подобряването на комуникациите между състудентите и засилването на позитивните приятелски връзки са важни протективни фактори.

Около една четвърт от анкетираните (26,7%) не могат да преценят колко от състудентите им са опитвали някакъв наркотик. Почти всеки трети (32,1%) смята, че малка част от колегите му вече са опитвали дрога и също толкова

(32,1%) смятат, че по-голямата част са опитвали, а 6,7% мислят, че може би всички са опитвали някакъв наркотик.

2. Приятелска среда

Въпреки, че в специализираната литература се описва големият авторитет на групата на връстниците и даже се говори за „натиск на връстниците“, една трета (32,1%) от анкетираните твърдят, че не биха опитали наркотик, ако техен приятел им предложи. Прави впечатление, че около 13,9% от студентите, които никога не са употребявали дрога са склонни, макар и в различна степен, да опитат, ако техен приятел им предложи, а 3% са дали направо утвърдителен отговор. Обнадеждаващ е фактът, че половината от студентите (50,9%) не биха опитали наркотик и биха се постарали да разубедят и този, който им го предлага.

Оценката на приятелския кръг във връзка с употребата на дрога е сравнително благоприятна. От анкетираните студенти 83,9% смятат, че приятелите им биха се противопоставили, ако те самите употребяват дрога и ще се опитат да им помогнат да спрат. Приблизително всеки дванайсети (11,8%) мисли, че въпреки употребата на дрога, приятелите му не биха го изоставили, но и не биха го убеждавали да спре. Само 3,7% са на мнение, че приятелите им не биха се заинтересували. Най-малък е относителният дял (0,6%) на студентите, чиито приятели биха одобрили употребата. Следователно можем да приемем, че влиянието на приятелския кръг на студентите е благоприятно.

Повече от половината от анкетираните са присъствали на купони, на които се вземат наркотици, като на 16,5% това се случва често, а на 37,2% един-два пъти. Не са присъствали на такива места 46,3% от анкетираните студенти. Разпределението на отговорите на въпроса дали анкетираните са получавали лично предложение за употреба на наркотици е много сходно с горното. На 45,3% никога лично не е предлагано наркотик, на 39,1% това се е случвало един-два пъти, а на 13,7% – често. Опит за принуда регистрират 1,9% от анкетираните.

3. Личностни фактори

Изследванията в областта на наркоманиите показват, че най-често към употреба на наркотични вещества прибягват млади хора, които се отличават с емоционална неустойчивост (прекалено стеснителни или прекалено агресивни), със слаби социални умения за справяне с проблемите, с девиантно поведение, със слаба успеваемост в обучението и т.н..

Проучването ни показва, че студентите от двата факултета не се чувстват самотни. Рядко изпитват **чувство за самота** 63,6%, а една четвърт от анкетираните (24,8%) никога. Постоянно (4,2%) или често (7,3%) се чувстват самотни общо 11,5% от изследваните лица. Изненадващо е, че само 3% от тях са от групата на студентите, които вече имат опит с наркотици.

Резултатите от анкетата показват, че младите хора не са **склонни към конфликти**. Много рядко попадат в конфликтна ситуация 74,3%, а 7,9% никога, защото избягват конфликтите на всяка цена. Всеки десети (15,9%) признава, че често влиза в конфликти, като една пета (22,2%) от студентите, които имат опит с психоактивни вещества принадлежат към гази група. Постоянно в конфликтни ситуации са 1,8% от обхванатите студенти, от които само 1 употребява дрога.

Приблизително три четвърти от анкетираните студенти (77,1%) твърдят, че никога не им е минавало и през ум да вземат лекарства без лекарско предписание, когато не виждат **изход от даден проблем**. Поради страх от пристрастяване не вземат лекарства 7,8% от студентите. Общо 7,2% от анкетираните са склонни да търсят решението на даден проблем чрез вземане на медикаменти, а други 6,6% са имали нужда от лекарства, но не са знаели какво да вземат. Единствен начин за изход от даден проблем чрез приемането на лекарства виждат едва 1,2% от анкетираните.

Изненадващо е, че младите хора, опитвали наркотици не са по-склонни да приемат лекарства без предписание – само 5,6% от тази група съобщават, че са готови на това, но се съмняват, че ще има ефект. Останалите 94,5% се страхуват от пристрастяване или изобщо отхвърлят този начин за решаване на проблема. Следователно употребата на психоактивни вещества от изследваната извадка не би трябвало да се търси в липсата на умение за справяне с проблемите.

Важен фактор е **информираността на младите хора за риска от употребата на цигари, алкохол и наркотични вещества, както и тяхното отношение към този проблем.** Сравнително нисък е процентът на анкетираните, които не считат, че редовната употреба на ПАВ крие здравословни рискове. Така мислят по отношение на пушенето на цигари 4,8% от студентите, за пушенето на канабис (марихуана) – 4,2%, за употребата на алкохол – 3,5%, на екстази – 1,3%, и на хероин – 0,7%. Пиенето и пушенето на цигари от време на време не крие риск съответно за 37% и 27,3% от анкетираните. Обезпокоително е, че 13,1% не виждат опасност от експерименталното пушене на канабис, употребата на екстази – 4,3% и на хероин – 1,4%. Според по-голямата част от анкетираните, обаче дори инцидентната употреба (от време на време) на цигари (17,5%), алкохол (16,4%), марихуана (48,2%), хероин (89,3%) и екстази (77,8%) крие голям риск. Те считат, че редовната употреба на легални дроги и незаконни наркотични вещества значително увеличава риска за здравето. Студентите степенуват този риск по следният начин: редовна употреба на хероин са посочили 98% от анкетираните, следвана от тази на екстази – 95,4%; марихуана – 77%; алкохол – 73,4% и цигари – 69,4%. Тези, които често или редовно употребяват наркотици отчитат на 100% високия риск за здравето. Това, че 70 – 95% от анкетираните осъзнават негативните последици от употребата на легални и нелегални ПАВ може да се свърже с базисната научна подготовка на студентите по биология и химия.

Болшинството от студентите имат определено **негативно отношение към употребата на дроги.** Такава е нагласата на 96,8% от анкетираните, които в различна степен не приемат употребата на наркотични вещества. Интерес представляват отговорите по отношение на употребата на легални дроги: общо 50% от запитаните по-скоро не приемат или категорично не приемат тютюнопушенето, а 36,5% не одобряват употребата на алкохол. Едва 5,6% от употребяващите наркотични вещества и 1,7% от неупотребяващите безрезервно одобряват или са склонни да приемат употребата на дрога.

IV. Употреба на психоактивни вещества

1. Обща употреба

Основната цел на проучването е да се установи нивото на употреба на психоактивни вещества сред анкетираните студенти от Биологическия и Химическия факултети. С оглед на това се използват **три индикатора**: употреба някога през целия живот, през последните 12 месеца, и през последните 30 дни. За целите на статистическата обработка и по-конкретно в двумерните разпределения *употреба/неупотреба* **за „употребяващи“ приемаме тези, които са взимали психоактивни вещества през последните 30 дни.**

В табл. 1 показваме разпределението на анкетираните по честота на употреба на някои психоактивни вещества.

Табл. 1. *Честота на употреба на психоактивни вещества в брой и %*

№	Отговор	Брой неотговорили	Не, никога	Да, веднъж, но **не** в посл. 30 дни	Да, 2 – 3 пъти, но **не** в посл. 30 дни	Да, няколко пъти, но **не** в посл. 30 дни	Да, веднъж в последните 30 дни	Да, 2 – 3 пъти в посл. 30 дни	Да, няколко пъти в посл. 30 дни	Да, редовно
19.1	Никотин (цигари)	12	45 28,8%	15 9,6%	11 7%	19 12,2%	4 2,6%	5 3,2%	7 4,5%	50 32%
19.2	Алкохол (бира, вино, концентрат)	9	16 10,1%	12 7,5%	7 4,4%	18 11,3%	15 9,4%	25 15,7%	46 28,9%	20 12,6%
19.3	Хероин (опиат)	27	141 100%	0	0	0	0	0	0	0
19.4	Метадон (опиат)	29	139 100%	0	0	0	0	0	0	0
19.5	Морфин, кодеин, лидол и др. опиати	29	138 99,3%	1 0,7%	0	0	0	0	0	0
19.6	Кокаин (стимулант)	27	136 96,5%	2 1,4%	1 0,7%	2 1,4%	0	0	0	0
19.7	Амфетамини (стимулант)	28	128 91,4%	5 3,6%	3 2,1%	4 2,9%	0	0	0	0
19.8	Екстази (стимулант)	28	129 92,2%	7 5%	2 1,4%	2 1,4%	0	0	0	0
19.9	LSD (халюциноген)	28	137 97,9%	1 0,7%	2 1,4%	0	0	0	0	0
19.10	Марихуана (канабис)	28	103 73,6%	15 10,7%	9 6,4%	10 7,1%	0	0	1 0,7%	2 1,4%
19.11	Др. форми на канабис (хашиш, гана)	28	132 94,3%	1 0,7%	5 3,6%	1 0,7%	0	0	1 0,7%	0
19.12	Летливи инхаланти (лепила, бронз, боя)	29	139 100%	0	0	0	0	0	0	0
19.13	Анаболни стероиди	30	133 96,4%	1 0,7%	1 0,7%	1 0,7%	0	0	0	2 1,4%

Най-голям дял от употребата на ПАВ с различна честота, в последните 30 дни или редовно се пада на тютюнопушенето (39,7%) и алкохола (57,2%). Най-предпочитани алкохолни напитки (с различна честота на употреба – всеки ден, няколко пъти седмично или месечно) са бира (68,4%), следвана от вино (33,8%), уиски (26,2%) и ракия (20,5%). Никога не са пушили и пили съответно една трета (28,8%) и една десета (10,1%) от анкетираните. Противоположно на тях 44,8% от студентите заявяват, че са се напивали няколко пъти, а на 17,2% това им се случва често.

В изследваната извадка не се отчита никаква употреба на хероин, метадон и летливи инхаланти. За инцидентна употреба на др. опиати, но не в последните 30 дни съобщава само 1 от анкетираните.

По отношение на другите ПАВ, посочени в таблица 1, ясно се разграничават две групи студенти – такива, които са ги употребявали някога през живота си с различна честота, но не в последните 30 дни и други, които ги употребяват няколко пъти или редовно в последните 30 дни. За щастие тази група за сега не е голяма – 4,2% (6 студента). Следва да се има предвид и фактът, че броят на неотговорилите на въпросите за всяко едно от вещества, посочени в табл. 1 е между 27 и 30, което означава, че между тези млади хора може да има и такива, които употребяват някое от изброените вещества.

Разпределението на анкетираните по отношение на експерименталната **употреба на ПАВ някога през живота си**, но не в последните 30 дни, в низходящ ред е както следва: тютюнопушене (никотин)(28,8%); марихуана (24,2%); алкохол (23,2%); амфетамини (8,6%); екстази (7,8%); транквилизатори (5,6%); хашиш (5%); кокаин (3,5%); хапчета с алкохол (3,4%); LSD и анаболни стероиди по равно (2,1%). Тези резултати потвърждават данните от Годишния доклад на Европейският център по наркотици и наркомании за 2007 година, според който марихуаната е най-масово използвания наркотик в България, а амфетамините са на второ място по употреба (Годишен доклад, 2007).

През последните 30 дни дрога са употребявали 4,2% от анкетираните. И в този период марихуаната и хашиша (др. форма на канабиса) са най-често използваните дроги.

Структурата на **употребяваните психоактивни вещества** през последните 30 дни е следната: никотин (28,8%); алкохол (23,2%); марихуана (4,2%); анаболни стероиди (1,4%) и сънотворни – отделно или в комбинация с алкохол (по 0,6%).

2. Вероятна употреба на психоактивни вещества

Вероятно употребяващи са всички анкетирани, които не са отговорили на съответните въпроси от анкетата; на които е предлаган наркотик (общо 54,7%); които са присъствали на купони, на които се вземат наркотици (53,7%) и които са били склонни да го опитат (16,9%).

3. Мотиви за първата употреба на наркотични вещества

С най-висок относителен дял (29,8%) са младите хора, които са посочили като основна причина за първата употреба на наркотик любопитството; следвани

от тези, които са избрали отговор „за удоволствие“ –- това е всеки пети от анкетираните (22%). Наркотикът като средство за откъсване от действителността (6%), за приобщаване към група (4,2%) и за да се почувстват част от нея (3,6%), от скука или за отстраняване на психологическия стрес, са едни от по-често срещаните мотиви. Обезпокоително е, че трима студенти (които са 1,8% от всички анкетирани) са били принудени от други лица да употребят дрога.

Младите хора извеждат почти същите мотиви, които евентуално биха ги подтикнали към употреба на дрога. Любопитството (16,7%), принуда от друго лице (13,7%), отстраняване на стрес (8,3%) или за удоволствие (7,7%) са изведени като водещи причини. Следват отговори, свързани с премахване на самота, откъсване от действителността (по 5,4%); да бъдат приети от другите или да потиснат собствените си проблеми при общуване, от скука и т. н. (по 4,8%) .

4. Мерки за ограничаване на употребата на психоактивни вещества

Три четвърти от анкетираните студенти (83,9%) мислят, че създаването на по-строги закони за производители и разпространители на наркотици е един от пътищата за решаване на проблема с наркоманиите у нас. Повече от половината (58,3%) са на мнение, че трябва да се създадат повече медицински служби и почти толкова (56%) предлагат да се говори открито за проблемите на наркоманите у нас и това е една от мерките, която би помогнала за решаване на проблема. Почти две пети от студентите (39,3%) смятат, че трябва да има строги закони и за употребяващите дрога. Не е малък е относителният дял на тези студенти, които считат, че наркоманите трябва да се изолират от обществото (8,9%) и обратно на това мнение – да се узаконят дрогите (6%). Малко са тези, които мислят, че не трябва да се предприемат никакви мерки, защото наркоманите не заслужават внимание (1,2%).

Една трета от анкетираните (33,3%) считат за необходимо да се отделя повече внимание на превенцията. Във връзка с това смятат, че във ВУЗ трябва да се води обучение по следните теми: Употреба на наркотици (37,5%); Безопасен секс (36,3%); Умения за живот (32,7%); Употреба на алкохол (15,8%); Тютюнопушене (11,3%) или по всички теми (29,8%).

Да има обучение в Биологическия и Химическия факултети по превенция на наркоманията като избираема дисциплина желаят 35,1% от анкетираните, като задължителна дисциплина – 16,7%, като факултатив – 8,3%, а като психотренинг – 18,5% или общо – 78,6 % от студентите. Срещите със специалисти по проблемите (40,5%), психотренинг с модератор-специалист (18,5%) или участие в доброволни дейности от типа „връсници обучават връсници”(22,6%) са друга желана форма за такова обучение.

Почти една трета от студентите (29,8%) считат за необходимо да се води обучение и за формиране на умения за живот (социални умения) като избираема дисциплина; 13,7% – като задължителна и 9,5% – като факултатив, а това са повече от половината (53%) анкетирани студенти. Между 9 и 13% считат, че няма нужда от такова обучение в нашите факултети.

Въз основа на направения анализ, считам че могат да се формулират следните ИЗВОДИ:

I. Изводи относно ниво на употреба на психоактивни вещества от студенти, обучавани в Биологически и Химически факултети на ПУ „П. Хилендарски“

1. Преобладаващата част от студентите в двата факултета на ПУ „П. Хилендарски“ **никога не са употребявали наркотични вещества**, което е благоприятен резултат. Изключение правят легалните наркотици: алкохол, който не се употребява само от 10,1% от студентите и никотин – не се употребява от 28,3% от студентите.

2. Едва 4,2% от студентите са употребявали наркотици през последния месец, но **над десет пъти повече са потенциално употребяващите** – т. е. тези, на които е предлаган наркотик; които са присъствали на купони, на които се вземат наркотици и които са били склонни да го опитат.

3. Структурата на употребяваните психоактивни вещества **през последните 30 дни** е следната: никотин (28,8%); алкохол (23,2%); марихуана (4,2%); анаболни стероиди (1,4%) и сънотворни – отделно или в комбинация с алкохол (по 0,6%).

4. Структурата на употребяваните психоактивни вещества **някога през живота** е следната: никотин (28,8%); марихуана (24,2%); алкохол (23,2%); амфетамини (8,6%); екстази (7,8%); транквилизатори (5,6%); хашиш (5%); кокаин (3,5%); хапчета с алкохол (3,4%); LSD и анаболни стероиди по равно (2,1%). Данните потвърждават световната тенденция, в която марихуаната и амфетамините са най-употребяваните наркотици сред младежите.

5. **Основните мотиви за първата употреба на дрога** от изследваните са любопитството и удоволствието, което е в унисон с данни, получени от аналогични изследвания. Сред останалите причини се нареждат: „средство за откъсване от действителността“, за приобщаване към групата и др. Важно е обаче не дали и защо личността ще опита действието на даден наркотик, а дали ще продължи да го употребява, което зависи от много индивидуални фактори и фактори от околната среда.

6. Студентите са на мнение, че **основните мерки**, които трябва да бъдат предприети от обществото и държавата за решаване на проблема с наркоманиите са строгото законодателство за производители и разпространители на дрога, създаване на повече медицински служби за лечение на зависими и по-голямо внимание на превенцията.

7. Значителна част от **студентите определено желаят във ВУЗ да се води обучение по следните теми: Употреба на наркотици**; Безопасен секс и Умения за живот под формата на избираема, задължителна или факултативна дисциплина или като психотренинг с модератор-специалист.

II. Влияние на средата

Почти всеки трети смята, че част от колегите му вече са опитвали дрога. Повече от половината от анкетираните са присъствали на купони, на които се взе-

мат наркотици. Въпреки това, оценката на приятелския кръг във връзка с употребата на дрога при студентите от двата факултета е сравнително благоприятна, тъй като според по-голямата част от студентите приятелите биха се противопоставили срещу употребата на наркотици.

III. Личностни фактори

1. Проучването ни показва, че студентите от двата факултета не се чувстват самотни. Фактът, че твърде малък брой студенти (2 – 3) от тези, за които **самотата** е проблем, имат опит с наркотици, показва, че този фактор не е рисков за изследваната извадка.

2. Според данните от анкетата, младите хора от двата факултета не са **склонни към конфликти**. Студентите, които имат опит с психоактивни вещества принадлежат към групата на тези, които често влизат в конфликти, но тази група е твърде ограничена, с малък рисков потенциал.

3. Според три четвърти от анкетираните студенти употребата на лекарства без лекарско предписание, не може да бъде **изход от даден проблем**.
Младите хора, опитвали наркотици не са по-склонни да приемат лекарства без предписание. Следователно употребата на психоактивни вещества от изследваната извадка не би трябвало да се търси в липсата на умение за справяне с проблемите.

4. **Информираността на младите хора за риска от употребата на цигари, алкохол и наркотични вещества** може да се оцени като добра**. Т**ова, че болшинството от анкетираните осъзнават негативните последици от употребата на легални и нелегални ПАВ, може да се свърже с базисната научна подготовка на студентите по биология и химия.

5. Болшинството от студентите имат определено **негативно отношение към употребата на дроги**, но към тютюнопушенето и употребата на алкохол проявяват по-голяма толерантност.

От направеният анализ **може да се потвърди тезата**, че за студентите от двата факултета не съществува риск от проблемна употреба на психоактивни вещества, поради тяхната целенасочена подготовка по биология и по химия. Биологическият и Химическият факултети биха останали зона, свободна от наркотици, ако се отговори своевременно на нуждите и желанията на студентите за целенасочена, професионална и компетентна помощ в тази насока. В рамките и със средствата на ВУЗ това може да бъде една избираема, факултативна, а защо не и общозадължителна дисциплина по превенция на наркомании, която да бъде съобразена с направените чрез представеният тук анализ констатации.

Като се има предвид и професионалната насоченост на студентите от двата факултета, считаме, че този курс може да разшири и усъвършенства не само техните лични знания и умения по тази проблематика, но и техните специфични педагого-методически компетенции на бъдещи учители за превенция на наркоманиите в училище. За всички е ясно, че относно актуалността на този проблем няма разногласия.

ЛИТЕРАТУРА

Годишен доклад на Европейският център по наркотици и наркомании за 2007 година.

Панайотова, М. и др. 2008-под печат. Резултати от анкетно проучване сред студенти от Биологически и Химически факултети на ПУ „П. Хилендарски“. – В: Велчева И., А. Цеков (Ред.), Юбилейна научна конференция по Екология. 1 ноември 2008, гр. Пловдив, под печат.

THE BIOLOGICAL AND CHEMISTRY FACULTIES – A ZONE, FREE OF DRUGS?

(ANALYSIS OF THE RESULTS OF A SURVEY AMONG STUDENTS OF THE UNIVERSITY OF PLOVDIV CONCERNING THE ABUSE OF PSYCHOACTIVE SUBSTANCES)

Margarita Panayotova

University of Plovdiv „St. Paisii Hilendarski“, Faculty of Biology, Department of Botany and MEB

(Summary)

In this material are requested the results from the questionnaire about a research, which is related to the usage of psychoactive substances. 168 students from Biology and Chemistry Faculty were inquired about that question. It was confirmed, that there is a very little percent of students, who take regularly psychoactive substances and It could be said, that these faculties are a zone, which is free of drugs.